

Saigon Mùa Đông Năm 1969

Trần Ngọc Hiếu

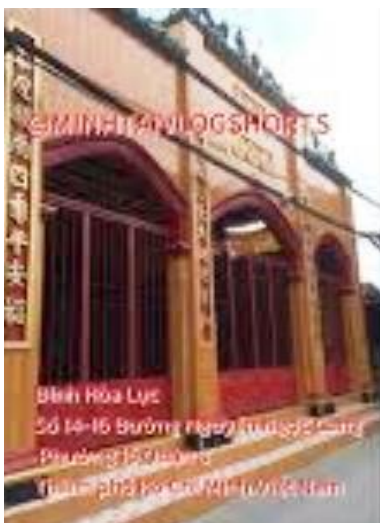
Mấy hôm nay trời Saigon hơi se se lạnh tui thì thấy như vậy còn một số bạn bè người quen thì nói lạnh thì mồ tở luôn, hay lạnh đến nổi lấy nhíp gấp ra. Trời buồn cảnh vật cũng buồn, một mình nằm chèo queo đung đưa kéo kẹt trên võng rồi miên man nhớ về những ngày xa xưa cũ.

Sau biến cố năm Mậu Thân 1968, cả một xóm sầm uất cháy sạch, chỉ còn lại lèo tèo vài nóc gia, nhưng cũng không còn lành lặn mà cũng sứt mẻ tùm lum, vết đạn đồng ghim lỗ chỗ, ghi đậm lại những vết tích của một năm đầy biến động đau thương,

Nguyên một dãy nhà sàn, nằm san sát khít rịt lẫn nhau trên mé bờ sông của dòng kinh rạch Ruột Ngựa cũng có người gọi là ngã ba Cồn Trấu, còn lại vết tích là những cây cừ tràm cột nhà sàn mà trên đầu còn những đống than đen cháy nham nhở. Anh Ba tui không biết có ai xúi hay chỉ dạy gì không, mới gom tiền đi mua gần cả trăm mét lưới bén, rồi đem đi buộc chặt trên những cây cừ cột nhà sàn, nằm ở phía ngoài cùng mé sông để giăng bắt cá, Thời gian đầu thì cũng siêng và ham lắm, nên khi nước còn đầy sông, hay lưng lửng là bơi xuống ra dọc theo tay lưới, để thăm dò gỡ cá vướng lưới. Sau này lưới nên bỏ mặc chờ đến nước ròng, khi lưới nổi lên khỏi mặt nước, hễ thấy con nào vướng lưới thì lội ra bắt.

Năm 1969 nước sông miệt Đô Thành Saigon vẫn còn trong veo, cá tôm cua vẫn còn nhiều, Cá vướng lưới hồi đó gồm lóc, trê, bống dứa, thác lác, cá chốt, rô, sặc, cá kèo, lươn, cá chạch và đặc biệt là có luôn con cá dứa. Ban đầu tui tưởng cá dứa là cá tra, hay cá hú, nhưng Nội tôi nói là cá dứa, Vì thân hình nó đẹp mà thon dài hơn cá hú, cá tra. Cá dứa là cá vùng nước lợ, Còn hú với tra là cá nước ngọt. Giăng lưới chơi như vậy mà lại có ăn thiệt, nhiều khi ăn không hết phải lấy thùng thiếc rộng lại để dành, đó là những hôm nước ròng tôm cá chạy theo con nước nhiều nên dễ vướng lưới,

Hồi xưa dù ở Saigon, nhưng khi trời lập Đông cũng lạnh thì mồ tở. Những hôm nước ròng, nước đầy sông óc ách, những ngọn cừ tràm nhà sàn cháy dở cây thì chìm lìm dưới mặt nước, những cây cao hơn thì nó chỉ nhô lên khỏi mặt nước, lơ lơ một chấm nhỏ màu đen. Nước ngập dâng cao nên cua không thể nằm mãi trong hang mà đi chu du tứ xứ. Chỗ nó khoái ngồi là trên cái chóp của cây cừ tràm. Có con nằm khoe nguyên vẹn cả thân hình đầy đủ, nhưng cũng có con chỉ nhô lên cái mu và một đôi càng bén ngọt, thành ra đến mùa này, đám nhỏ ít ỏi xóm tui mỗi sáng sớm tinh sương, lại tà tà đi vòng vòng khắp mé bờ sông, từ chỗ trước lò bánh mì của bà ba ra đến tận ngoài cống, mắt thì ngó lom lom trên đầu những ngọn cừ tràm, nếu phát hiện có cua, thì lột quần áo sexy cầm theo cái quần hay chiếc áo rón rén bơi nhè nhè không cho động nước, lội mà còn phải nín thở, ra gần tới mới rình rình nhẹ nhàng lấy cái quần hay chiếc áo, túm theo cây cừ từ dưới nước vượt lên mới túm được. Còn chụp từ trên xuống thì chỉ vượt nước, vì con cua sẽ buông mình xuống nước lặn mất tiêu. Kỳ như vậy, mà nhiều khi bị cua kẹp đứt tay chảy máu như thường. Ngộ cái là trên bờ thì lạnh căm căm, nhưng dưới sông thì nước ấm hiểm, nhưng khi bắt xong trèo lên bờ thì gió thổi ù ù, tay chân thì lông măng tơ nó đều dựng đứng, môi tái mét, còn răng thì khua lập cập. Đó là khi nước lớn,

Trưa hay chiều, những khi nước cạn trơ đáy sông, giữa sông lòi lên những cái cồn, đầy gạch ngói bể vụn của mấy cái lò gạch hồi thời năm năm bỏ xuống, tui tui thường men theo những chỗ trũng nước, gỡ những miếng ngói bể đôi ra để bắt cá bống dứa, Con nhỏ thì bằng ngón út, con to nhiều khi gần bằng ngón chân cái thì hiếm hơn con nhỏ. Có hôm cả đám xách theo dao phay, móc sắt đi dọc mé sông trước lò gạch Lưu Dân Tín, hoặc men theo con rạch nhỏ cạnh **đình Hoà Lục**, băng qua gần đến chỗ cầu Hoà Lục bây giờ để đào hang bắt cua. Cầu Hoà Lục thời đó chỉ là một cây cầu bằng cây ván tạm bợ giống như cầu miền quê, chỉ có tấm ván cho người đi bộ, còn nếu có xe đạp thì khiêng trên tay, thời đó xóm Hoà Lục là phường Rạch Cát thuộc Quận 7 Đô Thành Saigon, năm chín mươi mấy mới mở đường xây cầu giờ là P16Q8, còn xóm tui thuộc phường Bình Tiên đến năm 72 mới tách ra là Phường Bình Phú Q6, Cua thường làm hang cạnh mấy bụi dừa lá, hoặc những chỗ đất cứng, hang nằm rất sâu nó ngoằn ngoèo, Nên bắt cua rất khó khăn và cũng đa phần vất vả khi đào hang, Đầu phải hang nào cũng có, muốn đào hang thì phải quan sát dấu chân cua trước cửa miệng hang, rồi phải nhận định xem là dấu chân cũ

hay mới. Nhiều khi hì hục đào xới cả buổi, tới tận cuối hang mà chẳng có cái ngoe chớ nói chi là con cua, vì nó đi ra ngoài hòi nào mắt biệt, lúc đó cả đám chỉ biết ngó nhau cười trừ hay vu vơ chửi thề đm. Nhiều khi đào đã đờn móc ra nguyên con rắn, xanh mặt ù vọt lẹ mà chưa kịp quan sát luôn nó là loại rắn gì! Đến năm 1986-1987 xóm tôi đến mùa nước nổi trời lập Đông cua vẫn thỉnh thoảng bò lên bờ lộ.

Giờ quảng cáo cua ngon là cua Cà Mau. Trật lất, cua ngon là cua vùng nước lợ như cua Saigon, cua Cần Giuộc, Cần Đước hay là cua Rừng Sát, thịt cua ngọt hơn cua Cà Mau nhiều, vì cua Cà Mau thịt có hơi mặn, nếu ai có đi du lịch miệt Cần Giờ Rừng Sát thấy có bán cua, nếu thật sự đúng là cua địa phương thì hãy dùng xe mua ăn một lần rồi sẽ biết. Cua Cà Mau có màu phèn rỉ sét, cua Rừng Sát màu xanh đậm cua chắc thịt thì đôi càng có những chỉ màu đỏ mà là màu đỏ tươi, đó là cái khác biệt về màu sắc giữa cua Saigon và cua đặc sản Cà Mau để biết mà phân biệt, còn thịt thì khi ăn rồi mới có thể đánh giá là nó ngon hay dở hơn cua của xứ Cà Mau.

Saigon mùa Đông 10.12.2019

Mùa Đông 2024

Trần Ngọc Hiếu